

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade z 27. novembra 2012 o účasti a sociálnom začleňovaní mladých ľudí s dôrazom na mladých ľudí z migračného prostredia

(2012/C 393/05)

RADA A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCI V RADE,

PRIPOMÍNAJÚC POLITICKÉ SÚVISLOSTI TEJTO OTÁZKY, KTORÉ SA UVÁDZAJÚ V PRÍLOHE, A NAJMÄ TO, ŽE:

1. v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (Zmluvy o EÚ) sa hovorí o úcte k ľudskej dôstojnosti, slobode, demokracii, rovnosti, právnom štáte a rešpektovaní ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám ako o kľúčových hodnotách Európskej únie. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi⁽¹⁾;
2. v článku 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa uvádza, že činnosť Európskej únie sa má zameriavať na podporu účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe;
3. v uznesení Rady o obnovenom rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018)⁽²⁾ sa uvádza, že podpora aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia všetkých mladých ľudí patrí medzi jeho celkové ciele a účasť a sociálne začlenenie sú dvomi z ôsmich oblastí činnosti. V uznesení sa ďalej uvádza, že uznanie všetkých mladých ľudí ako prínosu pre spoločnosť a podpora práva mladých ľudí zúčastňovať sa na vývoji politík, ktoré ich ovplyvňujú, prostredníctvom sústavného štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi a mládežníckymi organizáciami patrí k základným zásadám, ktoré by sa mali dodržiavať vo všetkých politikách a činnostiach, ktoré sa týkajú mladých ľudí;
4. v stratégii Európa 2020 sú stanovené tri vzájomne sa podporujúce priority založené na inteligentnom, udržateľnom a inkluzívnom raste. V rámci jej hlavnej iniciatívy Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu sa osobitne odkazuje na potrebu zabezpečiť sociálnu a územnú súdržnosť, vďaka ktorej by sa vo veľkej miere mohli spoločne využívať prínosy rastu a zamestnanosti a vďaka ktorej by ľudia vystavení chudobe a sociálnemu vylúčeniu mohli žiť dôstojný život a aktívne sa zúčastňovať na živote spoločnosti. Oblasť mládeže sa v nej tiež označuje za kľúčovú oblasť, v rámci ktorej má iniciatíva Mládež v pohybe za cieľ posilniť výsledky systémov vzdelávania, formálneho i neformálneho, a uľahčovať mladým ľuďom vstup na trh práce;

A POZNAMENÁVAJÚC, ŽE:

5. tieto závery sú zamerané na všetkých mladých ľudí s dôrazom na mladých ľudí z migračného prostredia⁽³⁾;

BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:

6. aktívna účasť mladých ľudí zahŕňa všetky oblasti, ktoré ovplyvňujú ich život, ako aj aktívne zapojenie sa do demokratických procesov;
7. sociálne začlenenie mladých ľudí zahŕňa prístup k službám, ako je zdravotníctvo, formálne a neformálne vzdelávanie a informálne učenie, informačné a komunikačné technológie (IKT), kultúra, bývanie, sociálne služby a zamestnanie, a to bez ohľadu na rodovú príslušnosť, rasu či etnický pôvod, náboženstvo alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu;
8. rasová, etnická, kultúrna a náboženská rozmanitosť sú základnou charakteristikou Európskej únie. Mobilita a migrácia sú hlavným zdrojom rozmanitosti; v roku 2011 žilo v EÚ 20,5 milióna štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa v kontexte EÚ vo všeobecnosti označujú za prisťahovalcov, a tvorili približne 4 % jej celkového obyvateľstva, zároveň 12,8 milióna občanov EÚ žilo v inom členskom štáte, ako je štát ich pôvodu, čo predstavuje 2,5 % obyvateľstva EÚ⁽⁴⁾;
9. vek prisťahovalcov je v jednotlivých členských štátoch rôzny, vyše polovice z nich bolo v roku 2011 vo veku 20 až 34 rokov⁽⁵⁾;

⁽³⁾ Na účely týchto záverov pojem „mladí ľudia z migračného prostredia“ znamená mladých ľudí s legálnym pobytom, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretej krajiny bez ohľadu na to, kde sa narodili, a mladých ľudí, ktorí sa stali štátnymi príslušníkmi prijímajúceho členského štátu, no ich rodičia sa narodili mimo EÚ. Na účely týchto záverov sa pojem „mladí mobilní občania EÚ“ vzťahuje na tých občanov EÚ, ktorí majú pobyt v krajine EÚ, kde sa narodili alebo kde sa narodili ich rodičia, a tak využívajú svoje právo na voľný pohyb a pobyt vyplývajúce zo zmluvy. Jasne sa rozlišuje medzi právnymi rámcami, ktoré sa uplatňujú na štátnych príslušníkov tretích krajín a na občanov EÚ, ktorí si uplatňujú svoje právo na voľný pohyb. Je potrebné vziať na vedomie, že všetky opatrenia odkazujúce na integráciu sa týkajú štátnych príslušníkov tretích krajín, na druhej strane začleňovanie a aktívna účasť na živote miestnej spoločnosti sa týka mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia.

⁽⁴⁾ Eurostat – Štatistika v kocke 31/2012.

⁽⁵⁾ Zdroj: Eurostat (migr_pop2ctz).

⁽¹⁾ Článok 2 Zmluvy o Európskej únii.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 311, 19.12.2009, s. 1.

10. negatívny vplyv hospodárskej a finančnej krízy na rast a zamestnanosť osobitne zasahuje mladých ľudí, ktorí majú menej príležitostí. Konkrétne miera nezamestnanosti mladých ľudí vo veku do 25 rokov v Európskej únii dosiahla znepokojujúcu úroveň presahujúcu 20 % a naďalej rastie a 21,1 % mladých ľudí vo vekovej skupine 18 – 24 rokov je ohrozených chudobou;
11. udalosti v južnom Stredozemí od konca roku 2010 viedli k významnému pohybu mladých migrantov, čo má priamy vplyv na hraniciach EÚ;
12. snahou Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín (EIF) je podpora európskej spolupráce s cieľom zaručiť porovnateľné práva, povinnosti a príležitosti pre všetkých⁽¹⁾;
- BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:
13. pre úplnú integráciu a sociálnu súdržnosť je osobitne dôležité formálne a neformálne vzdelávanie a informálne učenie. Všetci mladí ľudia by mali mať k vzdelávaniu, odbornej príprave a trhu práce rovnaký prístup. Začleňovaním sa do systému vzdelávania prijímajúcej krajiny si mladí ľudia z migračného prostredia môžu rozšíriť svoje znalosti, zručnosti a kompetencie, čo im vo veľkej miere pomôže nájsť si zamestnanie;
14. neformálne vzdelávanie a informálne učenie podporujú formálne vzdelávanie a môžu posilniť sociálne a hospodárske začlenenie mladých ľudí. V tejto súvislosti je dôležitá práca pracovníkov s mládežou a mládežníckych organizácií s mladými ľuďmi a v prospech mládeže, najmä pokiaľ ide o mládež z migračného prostredia;
15. prostredníctvom programov financovania zo strany EÚ sa podporuje veľký počet činností v oblasti neformálneho vzdelávania a informálneho učenia. Niektoré programy, ako napr. programy pre mládež, sa prispôbujú potrebám mládeže a sú prístupné všetkým mladým ľuďom bez ohľadu na ich odlišnú úroveň vzdelania, pôvod a preferencie;
16. podľa čoraz väčšieho počtu štúdií mladé ženy a muži z migračného prostredia naďalej čelia veľkému znevýhodňovaniu vo vzdelávaní, na trhu práce a pri prechode zo vzdelávania na trh práce, a to napriek skutočnosti, že veľká časť tejto skupiny sa v krajine svojho pobytu už začlenila do spoločnosti, prípadne sa v nej už i narodila⁽²⁾. Z údajov ďalej vyplýva, že nezamestnanosť a sociálne vylúčenie postihujú viac mladé ženy z migračného prostredia ako mladých mužov;
17. úspešné začlenenie migrantov je kľúčom k prosperite, vzájomnému porozumeniu a komunikácii nielen v prípade jednotlivých migrantov a miestnej spoločnosti, ale aj pre EÚ ako celok, keďže prispieva k hospodárskemu rastu a kultúrnemu bohatstvu;
18. posilnenie postavenia mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia, aby mohli naplniť svoj potenciál aktívne sa zapájať na miestnej, regionálnej, národnej i európskej úrovni, je kľúčovým faktorom pre dosiahnutie väčšieho sociálneho začlenenia a pre zdravé, udržateľné a demokratické fungovanie spoločnosti, ako aj pre jej ďalší rozvoj;
19. rasizmus, xenofóbia a iné formy neznášanlivosti naďalej vzbudzujú v EÚ silné obavy, a to aj v prípade mladých ľudí z migračného prostredia. Pri všetkých opatreniach zameraných na mladých ľudí vrátane mladých ľudí z migračného prostredia sa musí dodržiavať Charta základných práv EÚ, predovšetkým podpora nediskriminácie, práva detí a ochrana osobných údajov, a tieto opatrenia nesmú viesť k stigmatizácii žiadnej konkrétnej skupiny;
20. stratégiami zameranými na sociálne začleňovanie by sa mala podporiť účasť mladých ľudí z migračného prostredia na demokratickom, hospodárskom, sociálnom a kultúrnom živote;

STANOVUJÚ TIETO PRIORITY NA ZVÝŠENIE ÚČASTI A SOCIÁLNEHO ZAČLENENIA MLADÝCH ĽUDÍ Z MIGRAČNÉHO PROSTREDIA:

Je zásadne dôležité podporovať úplnú účasť a sociálne začlenenie všetkých mladých ľudí, najmä mladých ľudí z migračného prostredia, a to najmä prostredníctvom:

21. zapojenia všetkých mladých ľudí do vypracúvania, vykonávania a hodnotenia všetkých politík, ktoré sa ich týkajú;
22. podpory medzikultúrneho dialógu a porozumenia; predovšetkým aktívnym zapojením osôb z rôzneho kultúrneho prostredia do spoločnosti, čím sa zároveň bojuje proti diskriminácii, rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti;

⁽¹⁾ Rozhodnutie Rady 2007/435/ES z 25. júna 2007, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín na obdobie rokov 2007 až 2013 ako súčasť všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov (Ú. v. EÚ L 168, 28.6.2007, s. 18).

⁽²⁾ Štúdiá FRA o migrantoch, menšinách a zamestnanosti (2011).

23. podpory rovnosti medzi mladými ženami a mužmi najmä zabezpečením rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave a prostredníctvom podpory hladkého prechodu zo vzdelávania na trh práce;
24. uznania kľúčovej úlohy neformálneho vzdelávania a informálneho učenia a potvrdzovania ich výsledkov;
25. uznania úlohy, ktorú zohrávajú mládežnícke organizácie vrátane organizácií mládeže z migračného prostredia a iné súčasti občianskej spoločnosti pri podpore začleňovania mladých ľudí;
26. aktívneho zapájania miestnych, regionálnych a národných orgánov do vykonávania politík zameraných na sociálne začlenenie a prostredníctvom posilnenia ich spolupráce v otázkach týkajúcich sa migrácie vrátane podpory účasti a sociálneho začlenenia mladých ľudí;
27. uznania významu učenia sa úradného jazyka (jazykov) prijímajúcej krajiny, ako aj iných cudzích jazykov.
- VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ A V PLNOM SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY:
28. pri vypracúvaní politiky a poskytovaní služieb zohľadňovali osobitné potreby mladých ľudí z migračného prostredia a ťažkosti, ktorým čelia; poskytovali ľahko dostupné služby mladým ľuďom, ktorí boli vystavení diskriminácii, xenofóbii a rasizmu alebo im to hrozí; uznali, že aktívne občianstvo mladých ľudí [...] je rovnako založené na ich povinnostiach a záväzkoch voči aktívnej účasti na spoločnosti;
29. podporovali prácu s mládežou a politiku v oblasti mládeže, ktoré môžu posilniť aktívnu účasť mladých ľudí, ich sociálne začlenenie, ich solidaritu a medzikultúrny dialóg, čo povedie k akceptácii narastajúcej rozmanitosti medzi mladými ľuďmi; vyvíjali inovatívne spôsoby realizácie práce s mládežou na miestach, kde sa mladí ľudia stretávajú;
30. podporovali osobný rozvoj a dobré životné podmienky všetkých mladých ľudí, a to prostredníctvom príležitostí mládežníckej práce, aby mladí ľudia mohli realizovať svoj potenciál a stali sa aktívnymi a angažovanými členmi spoločnosti;
31. podporovali aktívne zapojenie a účasť mladých ľudí z migračného prostredia v rámci ich miestnych komunít, najmä pokiaľ ide o príležitosti neformálneho vzdelávania a informálneho učenia;
32. zlepšovali prístup ku kultúrnym, športovým a voľnočasovým činnostiam, pretože ide o dôležité nástroje na sociálne začlenenie mladých ľudí z migračného prostredia a mladých mobilných občanov EÚ;
33. rozvíjali systémy vzdelávania a odbornej prípravy a učiteľom zabezpečovali takú odbornú prípravu a potrebné kompetencie, ktoré reagujú na osobitné potreby každej jednotlivé osoby v procese vzdelávania vrátane vzdelávacej podpory určenej mladým ľuďom z migračného prostredia;
34. podporovali viacjazyčnosť mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia a podporovali získavanie znalosti úradného jazyka (jazykov) krajiny, kde žijú, aby sa im tak umožnilo nadobúdať znalosti a naplno sa zúčastňovať na vzdelávacích, kultúrnych a spoločenských činnostiach;
35. spolupracovali s pracovníkmi s mládežou a mládežníckymi organizáciami vrátane organizácií mládeže z migračného prostredia v otázkach tvorby, šírenia a podpory dostupných **činností partnerského učenia sa** – v záujme budovania vzájomnej úcty, tolerance, a medzikultúrneho porozumenia;
36. podporovali sociálne začlenenie do informačnej spoločnosti napríklad posilnením mediálnej gramotnosti mladých ľudí z migračného prostredia;
37. podporovali mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia pri zvládaní prechodu zo vzdelávania alebo odbornej prípravy do práce a zabezpečili, aby všetci mladí ľudia mali rovnaký prístup k systémom záruk pre mladých ľudí podľa vnútroštátnych právnych predpisov a k službám;
38. podporovali účasť mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia v štruktúrach rozhodovania a posilnili ich efektívnu účasť a prispievanie k politikám a programom, ktoré sa ich týkajú;
39. podporovali vytváranie sietí a stimulovali strategické partnerstvá medzi mládežníckymi organizáciami vrátane organizácií mládeže z migračného prostredia, orgánmi na miestnej, regionálnej a národnej úrovni a súkromným sektorom s cieľom organizovať projekty a podujatia vedené mladými ľuďmi, ktoré uznávajú rozmanitosť a podporujú začlenenie.
- VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ A V PLNOM SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY:
40. zapájali všetkých mladých ľudí do vypracúvania, vykonávania a hodnotenia všetkých politík, ktoré sa ich týkajú;

41. zanalyzovali odlišnosť situácie mladých žien a mužov z migračného prostredia na základe rodovej príslušnosti a stanovili opatrenia zamerané na rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť;
 42. uznali významnú úlohu, ktorú miestna spoločnosť zohráva pri podpore mladých ľudí z migračného prostredia v tom, aby si rozširovali svoje znalosti, zručnosti a kompetencie, a to prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia a rozvoja príležitostí;
 43. optimálne využívali rok 2013 – Európsky rok občanov – s cieľom zamerať sa na mobilitu a úplnú účasť mladých mobilných občanov EÚ v európskej spoločnosti a zvýšili povedomie o právach a povinnostiach mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia v záujme podpory súdržnosti a vzájomného porozumenia;
 44. podporovali medziodvetvovú spoluprácu a synergiu rôznych zainteresovaných strán zaoberajúcich sa otázkami migrácie na národnej, regionálnej a európskej úrovni;
 45. prostredníctvom profesijného poradenstva a informácií o príležitostiach v oblasti zamestnania, vzdelávania a odbornej prípravy podporovali programy a činnosti, ktoré uľahčujú prístup k zamestnaniu a zlepšujú zamestnateľnosť mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia;
 46. preskúmali možnosti informačných a poradenských služieb pre mládež s cieľom zamerať sa na mladých ľudí z migračného prostredia, aby sa tak v priamom styku i online poskytovali individualizované a inovatívne informácie a poradenstvo;
 47. nabádali na spoluprácu medzi mládežníckymi organizáciami vrátane organizácií mládeže z migračného prostredia s médiami v otázke šírenia nepredpojatého obrazu o mladých ľuďoch z migračného prostredia s cieľom posilniť sociálne začlenenie a aby zároveň takúto spoluprácu podporovali;
 48. uvítali prijatie navrhovaného odporúčania Rady týkajúceho sa potvrdzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia a uznali úlohu mládežníckych organizácií okrem iného aj ako kľúčových poskytovateľov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia, čo je pre mladých ľudí z migračného prostredia mimoriadne dôležité;
 49. snažili sa zabezpečiť, aby bolo vykonávanie ďalšej generácie programov EÚ a iných nástrojov zameraných na mladých ľudí prístupné a prispôbené potrebám všetkých mladých ľudí a aby na všetkých úrovniach posilnili podporu a financovanie mládežníckych činností, ktoré sú zacielené na sociálne začlenenie a medzikultúrny dialóg mladých ľudí z EÚ a krajín mimo EÚ.
- VYŽÝVAJÚ KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ:
50. šírila osvedčené postupy týkajúce sa sociálneho začleňovania mladých mobilných občanov EÚ a mladých ľudí z migračného prostredia na základe relevantných štúdií, ako je napr. politická správa spoločného výskumného centra o IKT pre znevýhodnenú mládež či štúdiá o hodnote práce s mládežou, ktorá zmapuje rôzne činnosti práce s mládežou a ich hodnotu pre mladých ľudí v EÚ;
 51. posilnila synergie medzi relevantnými politikami, najmä prepojenie medzi stratégiou EÚ pre mládež a prioritou stratégie Európa 2020 týkajúcou sa inkluzívneho rastu;
 52. zbierala ďalšie podklady a znalosti týkajúce sa tém účasti a sociálneho začlenenia mladých ľudí z migračného prostredia a mladých mobilných občanov EÚ.

PRÍLOHA

Politické súvislosti

1. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, z 28. júna 2001 o podpore iniciatívy, podnikavosti a tvorivosti mladých ľudí: od vylúčenia k vlastnej zodpovednosti ⁽¹⁾.
2. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady 22. mája 2008, o účasti mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami ⁽²⁾.
3. Závery Rady z 26. novembra 2009 o vzdelávaní detí z migračného prostredia ⁽³⁾.
4. Uznesenie Rady z 27. novembra 2009 o obnovenom rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018) ⁽⁴⁾.
5. Závery Rady z 18. novembra 2010 o úlohe športu ako zdroja a hybnej sily aktívneho sociálneho začleňovania ⁽⁵⁾.
6. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o práci s mládežou ⁽⁶⁾.
7. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o aktívnom začleňovaní mladých ľudí: boj proti nezamestnanosti a chudobe ⁽⁷⁾.
8. Závery Rady o boji proti chudobe detí a podporovaní blaha detí, prijaté 17. júna 2011 ⁽⁸⁾.
9. Závery Rady z 28. novembra 2011 o jazykových kompetenciách na posilnenie mobility ⁽⁹⁾.
10. Závery Rady o Európskej agende v oblasti integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré prijala Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci v decembri 2011 ⁽¹⁰⁾.
11. Oznámenie Komisie s názvom Európska agenda v oblasti integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín ⁽¹¹⁾.
12. Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu ⁽¹²⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. EŠ C 196, 12.7.2001, s. 2.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 141, 7.6.2008, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 301, 11.12.2009, s. 5.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 311, 19.12.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 326, 3.12.2010, s. 5.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 327, 4.12.2010, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 137, 27.5.2010, s. 1.

⁽⁸⁾ Dok. 11844/11.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 27.

⁽¹⁰⁾ Dok. 18296/11.

⁽¹¹⁾ KOM(2011) 455 v konečnom znení.

⁽¹²⁾ KOM(2010) 2020 v konečnom znení.